

FINANCE AND CREDIT

Аврамчук Лідія Андріївна

доцент кафедри банківської справи та страхування
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Україна

Заквацький Андрій Петрович

здобувач вищої освіти економічного факультету
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Україна

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ УКРАЇНИ

В умовах пандемії та нестабільності економіки важливим кроком до подолання проблем є розвиток та удосконалення кредитного ринку. На даний час закріпилась тенденція зменшення попиту зі сторони населення та бізнесу на кредити. Цьому сприяють встановлення більш жорстких стандартів кредитування та економічна політика нашої держави. Також за останній час збільшився процент кредитного ризику. Кожен банк створює та розвиває свою кредитну політику яка з кожним роком розвивається. Кредитний ринок як історично, так і за його значущістю та вагою є основною складовою фінансового ринку. По-перше, він забезпечує найшвидший доступ до ресурсів. Випуск в обіг цінних паперів і мобілізація з їх допомогою ресурсів потребує певного часу, тоді як кредит можна отримати у досить стислі терміни – протягом кількох днів. Така перевага дуже важлива як з погляду фінансового забезпечення потреб окремих суб'єктів, так і з позицій функціонування усєї фінансової системи.

По-друге, переваги кредитного ринку впливають із функціонального потенціалу основних суб'єктів цього ринку – комерційних банків, які не тільки опосередковують рух фінансових ресурсів, а й певною мірою продукують їх.

Так, централізація фінансових ресурсів у інституційних інвесторів на фондовому ринку є лише проміжним кроком у їх переміщенні до суб'єктів господарювання, де після придбання вони будуть використовуватись як власні. Це дуже важливі структури, які призначені для централізації окремих роздрібнених, часто незначних за розмірами, коштів та для їх раціонального розміщення. Однак їх роль, хоча і важлива, проте істотно обмежена, бо вони – лише фінансові посередники. Порівнюючи з 2017-2018 роками існує тенденція до зменшення кількості банків з 93 в 2017 році до 74 на початок 2021 року [2]. Якщо розглядати детальніше то скоротилась кількість саме українських банків з 55 до 41. А кількість банків з частковим іноземним капіталом лише на 5. Але відбулось збільшення банків з 100% іноземним капіталом на 6 одиниць (рис.1).

Кількість діючих банків в Україні.

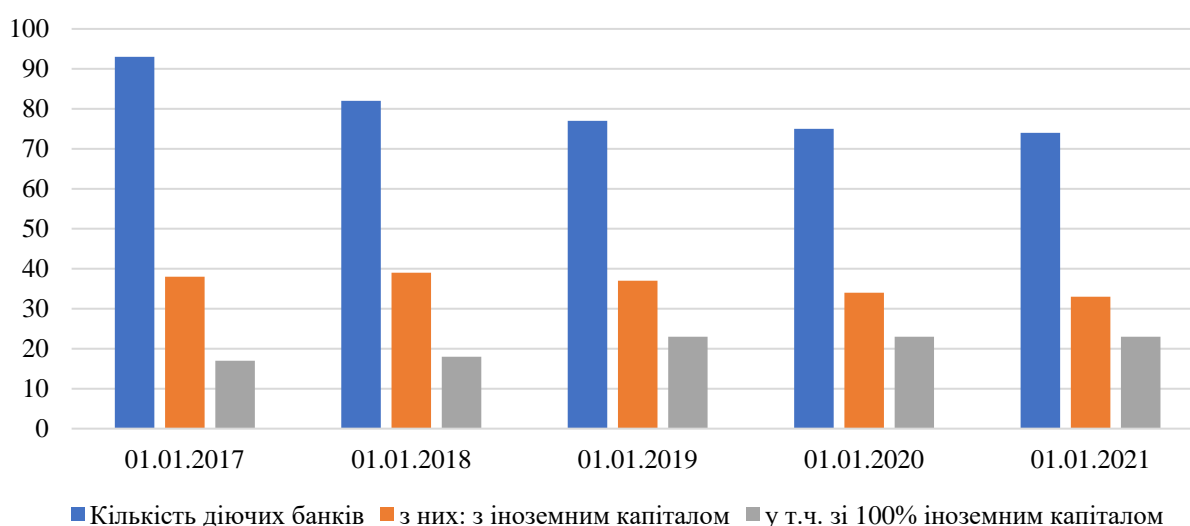

Рис.1. Кількість діючих банків в Україні [1]

Слід зазначити, що тенденція на зниження відсоткової ставки розпочалась ще у 2020 році та продовжується у 2021 році. Тепер фізичні та юридичні особи можуть отримати короткі кредити під 7-8% річних у гривні та 2-3% в іноземній валюті. Довге фінансування – під 10-11% річних у гривні та 3-4% в інвалюті. Ще рік тому ціна гривневої позики була мінімум 16% річних. Аналізуючи обсяги кредитування клієнтів, які наведені в таблиці 1, можна спостерігати тенденцію до зменшення наданих кредитів клієнтам банків. Як

ми бачимо, надання кредитів клієнтам скоротилося з початку 2020 року до початку 2021 року з 1038136 млн.грн. до 963664 млн.грн. Це зумовлено важким становищем українців в період епідемії Covid-19 та запровадження карантинних обмежень. Незважаючи на те, що відсоткова ставка по кредитах зменшилась, попит на кредити також знизився. Багато людей попали під скорочення чи зміну умов праці, також вплинуло на їх фінансовий стан та змусило людей економити, робити збереження для таких нестандартних ситуацій.

Таблиця 1

Показники кредитування клієнтів банків, 2016-2020, млн.грн.[3]

Показник	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021
Кредити надані клієнтам	996 205	1 108 052	1 105 954	1 038 136	963 664
кредити, що надані органам державної влади	1 380	1 567	2 755	4 526	11 545
кредити, що надані суб'єктам господарювання	840 017	897 460	904 750	822 237	752 503
кредити, що надані фізичним особам	154 802	175 662	198 441	211 317	199 556

Провівши аналіз сучасного стану банківського кредитування, було виявлено основні тенденції його зміни під впливом карантинних обмежень, такі як зменшення частки кредитів, наданих фізичним особам, у загальному обсязі кредитування і також зменшення кредитування юридичних осіб. Відбулось зменшення кількості банківських установ. Процентна ставка у 2020-2021 році хоч і зменшилась та перетнула межу в 10 %, але у складний пандемійний період клієнти банків менше брали кредитів, а навпаки, накопичували кошти. На нашу думку, стабілізація ситуації з пандемією сприятиме підвищенню кредитування та стабілізації макроекономічної ситуації в цілому. А також банки повинні будуть більше приділяти уваги підвищенню якості та ефективності управління кредитним портфелем.

Список джерел:

1. Основні показники діяльності банків від 22.02.2021. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/> (дата звернення 22.02.2021)
2. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг. Постанова Правління Національного банку України від 01.02.2021 № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012500-21#Text> (дата звернення 22.02.2021)
3. НБУ анонсував ключові зміни на банківському ринку в 2021 році. Financial club від 17.12.2020. URL: <https://finclub.net/ua/news/nbu-anonsuvav-kliuchovi-zminy-na-bankivskomu-rynku-v-2021-rotsi.html> (дата звернення 22.02.2021)